

یادداشت روز

هم افزایی و وحدت یا بی توجهی و بی اعتنائی؟!

سیدرضا منتظری

چهل و سومین جشنواره ملی فیلم فجر در حالی آغاز به کار کرده که محث مهم جوان گرای و توجه به آینده سازان سینمای کشور در آن رسماً نادیده گرفته شده است! شاید این پرسش به وجود بیاید که چرا چنین تصویری وجود دارد؟! پاسخ شفاف است! در حالی که سانس های نمایش فیلم ها در خانه جشنواره به صورت ماراتنی طولانی مدت حداقل از ساعت ۱۰ صبح تا ۱۲ شب برای خبرنگاران و منتقدان برنامه ریزی شده در تمام این مدت حتی یک اکران ساده برای فیلم های کوتاه و مستند تدارک دیده نشده تا مانند سال های قبل فیلم های این آینده سازان سینمای کشور در سالن های جنبی خانه جشنواره به نمایش درآمده و آن ها بتوانند از ظرفیت رسانه های حاضر در برج میلاد برای شناساندن خود و آثارشان بهره گیری کنند. به نظر می رسد یکبار برای همیشه باید این جسارت وجود داشته باشد که تکلیف فیلم های کوتاه و مستند در جشنواره فجر انقلاب اسلامی روشن شود؛ یا باید در راستای هم افزایی و وحدت برای آینده های روشن گام برداشت و ضمن تکریم از آینده سازان سینمای کشور به آن ها بها داد و نه تنها فیلم های شان را در سینمای رسانه که در سایر سینماهای مردمی نیز به نمایش درآورد یا باید کلاً این بخش های مهم که امروزه بصورت شفاف گونه و تشریفاتی برگزار می شوند را از جشنواره حذف کرد و در جشنواره های تخصصی مانند جشنواره فیلم کوتاه تهران و جشنواره سینما حقیقت به آن ها پرداخت.

بدیهی است که نقش جوانان در توسعه جوامع در زمینه های مختلف موثر و تعیین کننده بوده و انکارناپذیر است؛ گو اینکه نقش جوانان در فرایندی چون شکل گیری انقلاب اسلامی نیز بسیار پررنگ بود و پس از پیروزی انقلاب نیز عمدتاً همین جوانان بودند که توانستند دستاوردهای انقلاب را حفظ کنند؛ اما متأسفانه گویا برخی مدیران سینمای کشور سالهاست به صورت آگاهانه در صدد هستند تا بدون داشتن چشم انداز و برنامه دقیقی تنها از نام جوانان بهره برده و پرونده کاری خود را قطور سازند! امید که تا دیرتر نشده تدبیری ویژه برای حضور فیلمسازان کوتاه و مستند در خانه جشنواره و نمایش آثارشان در سالن های جنبی اتخاذ شود.

نگاهی به فیلم «سونسوز» به کارگردانی رضا جمالی

چشم نواز، غافلگیرانه و خوش ریتم

تماشاگر با قصه است. فرهنگ ادبی آذری ها اساساً ریشه در قصه گوئی و خیال پردازی دارد و اغلب فیلم های بومی زبان با تکیه بر این خصیصه، داستان خود را از عمق احساسی جالبی برخوردار می سازند که تشریح مساعی و همذات پنداری بالایی در مخاطب ایجاد می کند. سینمای قصه گو رکن اصلی اش، همین جذابیت روایی و ایجاد کشش مندی و درگیری حسی تماشاگر با روند داستان است.

فیلمساز در اولین کارش تلاش داشته تا ارکان اصلی جذابیت سینمایی را که شامل روایت کشش مند، میزانشن های خوش تحرک، بازی های روان و قاب بندی های درست و تدوین ناپیدا را در اثر پیاده کند که از این نظر توانسته موفق باشد و تصور نگارنده این است که «سونسوز» می تواند در جشنواره های خارجی که توجه بیشتری بر بومی گرایی دارند بسیار دیده شود.

موسیقی فیلم شاخص و در خدمت اثر است. پیش از فیلم هنگامی که تیزر فیلم را می دیدم، اولین چیزی که توجه مرا جلب کرد موسیقی فیلم بود که حتی به عنوان اثری مجزا هم می تواند جذاب و شنیدنی باشد. فیلمبرداری خوب و قطعاً پر زحمت کار نیز از دیگر نکات برجسته آن است که بسیار به جذابیت و تماشایی شدن فیلم افزوده است.

«سونسوز» تلاش دارد حول محور تلاش گروه فیلمساز، با بهره گیری از جذابیت لوکیشن و کاراکترهای بومی به یک اثر هنری تبدیل شود. این تلاش البته از آنجا که نمونه فیلم های موفق اینچنینی کم نیستند، هر پلان و سکانس چشم نوازی، تماشاگر را از جاع می دهد به آثار موفق دیگران و ممکن است سبب کمتر دیده شدن آن شود. اگر به تماشای فیلم نشستید، بدون هیچ ار جاع و فراقنی بصری یا مقایسه فضا سازی، فقط و فقط از روانی و سیالی دعوت کننده به دنیای فیلم لذت ببرید.

کاظم در روای ساختن فیلمی جهانی، یک نوبت فیلم ساخته و ناخواسته زنان روستا را نازا نشان داده، حالا تلاش می کند تا با مسلم و چند پیرمرد دیگر، اهالی روستای سونسوز را راضی کند تا در فیلم او بازی کنند. جغرافیای زیبا و کادربندی چشم نواز و موسیقی خوب، از جمله برجسته ترین نکات فیلم است. بازی های روان و تسلط کارگردان بر میزانشن دوربین و بازیگران و همچنین کنش و تحرک درون کادر، در کنار بازی های خوب و کادربندی درست و تدوین نرم، سبب ساز دیدن فیلمی زیبا و لطیف شده است. فیلم البته در موضوع و ایده اولیه به ساختار فیلم کوتاه نزدیک است اما توانسته است با صحنه پردازی درست و بهره گیری از لوکیشن بومی به یک اثر هنری جشنواره پسند بدل شود. به گونه ای که هر پلان و سکانس از چشم نوازی و غافلگیری جذابی برخوردار گشته است.

در خط داستانی نیز بسط و گسترش روایی قصه و پی رنگبندی وقایع در خط زمانی خوش ریتمی جلو می رود که نتیجه آن هم همراهی تماشاگر با شخصیت ها و فیلم است. موقعیت های باورپذیر و تماشایی و بهره گیری از طنز موقعیت در کنار بازی های خوش ریتم و طبیعی بازیگران فیلم، اثر را در مقاطعی مفرح و شاداب و در عین حال اجتماعی و ملموس ساخته است. زبان ترکی فیلم و تکیه بر گویش بومی در کنار طراحی صحنه و لباس و ریز پردازی های شخصیت ها و عمق دادن به کاراکترها سبب شده فیلم در نوع خود شاخص و قابل توجه باشد. اگر چه گاه برای تماشاگر نا آشنا با زبان، خوانش زیر نویس سبب انفصال و جاماندن از لذت بصری فیلم می گردد. ساختار روایی منسجم و شمایل مستندوار فیلم از جمله جذابیت های روایی در ایجاد کشش و درگیری

رضا خسروزاد

نقد فیلم

نقد انیمیشن سینمایی «افسانه سپهر»

یک گام رو به جلو

بر خلاف آنچه تصور می شود، تولید فیلم های انیمیشن در ایران سابقه ای دیرینه و تاریخچه ای پر طول و تفصیل دارد. اولین انیمیشن ایرانی با

محمد عرفان صدیقیان

نقد فیلم

عنوان «ملانصرالدین» توسط اسفندیار احمدی در سال ۱۳۳۶ ساخته شد که فیلمی کوتاه و سیاه و سفید بود. پس از گذشت چندین دهه از آن زمان و در میانه دهه نود، این گونه سینمایی با ساخت آثاری سه بعدی و با کیفیت بالا کاملاً متحول شد و صورتی پیشرفته به خود گرفت. شاید بتوان «فیلشاه» را به عنوان مبدایی برای این اتفاق به شمار آورد. فیلمی که علاوه بر بروز ویژگی های تکنیکی و خلاقانه پر شمار، توانست اقبال مخاطبان عام را هم به دست بیاورد و فروش مناسبی را تجربه کند. همین موضوع، نگاه ها را نسبت به انیمیشن های تولید شده در داخل کشور متحول کرد، تا جایی که بخش خصوصی نیز به سرمایه گذاری های کلان در این حوزه روی آورد. حالا و در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر، چهار فیلم انیمیشن در بخشی ویژه پذیرفته شده اند و جایزه ای تحت عنوان بهترین فیلم انیمیشن نیز برای آن در نظر گرفته شده است. روز گذشته اهالی رسانه و منتقدان در برج میلاد شاهد اکران «افسانه سپهر» بودند. اثری که پس از «شمشیر و آندوه» که در جشنواره سال گذشته از آن رونمایی شد، دومین تجربه استودیو مهوا در تولید انیمیشن بلند سینمایی محسوب می شود. گروه سازنده «شمشیر و آندوه» اثری به کل متفاوت از آن را تولید کرده اند که این موضوع حاکی از روحیه تجربه گرای آن هاست.

«افسانه سپهر» انیمیشنی موزیکال و فانتزی است و روایتی از یک

افسانه کهن ایرانی موسوم به «زروان» را بازتاب می دهد. به نظر می رسد گروه سازنده اثر برای درک و دریافت ذائقه کودکان امروزی، پژوهش های بسیاری را صورت داده اند و المان های مفهومی، بصری و همچنین شیوه روایی اثر می تواند مورد توجه نسل جدید جامعه قرار بگیرد. دیگر نقطه قوت فیلم، در طراحی فیلمنامه و شیوه روایی اثر قابل تعریف است. «افسانه سپهر» همچون بسیاری از انیمیشن های موفق و پر مخاطب جهانی، داستانی ماجراجویانه را محور روایت پردازی خود قرار داده و رویکرد حرفه ای نویسندگان اثر باعث شده تا قصه فیلم از بیانی بی لکنت برخوردار باشد. بدون شک مهم ترین عامل برای جذب مخاطبان کودک، وجود قصه ای درگیر کننده است که این عامل به نحوی مطلوب در متن اثر اعمال شده است. به علاوه، به لحاظ فضا سازی و رویکرد اجرایی نیز، «افسانه سپهر» پیشرفت های چشمگیری را نسبت به ساخته نخست کارگردانان جوان این انیمیشن نشان می دهد. اثری که به سبب آثار موفق جهانی، فضایی موزیکال دارد اما عامل موفقیت گروه سازندگان در این است که توانسته اند با خلاقیت، توانمندی و نگاهی به روز، به نوعی تطبیق معنایی و محتوایی نسبت به سرودها و جهان فیلم دست پیدا کنند.

«افسانه سپهر» از جمله آثار با کیفیت سال های اخیر است و پیشرفت چشمگیری را در حوزه تولید پویانمایی در سینمای ایران بازتاب می دهد. فیلمی که مخاطبان می توانند تا لحظه آخر همراه با قصه و شخصیت ها باقی بمانند و در صورت اکران و به کارگیری رویکرد تبلیغاتی صحیح، حتماً فروش موفق را تجربه خواهد کرد.

